

Romarbrevet Kapitel 15. Övers och komm: Bo Giertz

Romarbrevet Kapitel 15 Inbördes hänsyn skapar inbördes endräkt (Rom 15:1–13)

Översättning

Vi som är starka är skyldiga att taga på oss de svagas skröpligheter och inte leva som det passar oss själva. Var och en av oss skall leva som det passar hans nästa, honom till gagn och uppbyggelse. Även Kristus levde ju inte som det passade honom själv, utan efter Skriftens ord: ”De smädelser, med vilka man smädade dig, de drabbade mig.”

Allt det som skrivits för så länge sedan, det har nämligen skrivits till undervisning för oss, för att vi genom den ståndaktighet och den tröst som skrifterna ger oss skall hålla fast vid vårt hopp. Men ståndaktighetens och tröstens Gud, han giv er att inbördes tänka samma tankar, sådana tankar som kommer från Kristus Jesus, så att ni endräktigt, med en mun prisar vår Herres Jesu Kristi Gud och Fader. Tag alltså emot varandra så som Kristus har tagit emot er, Gud till ära.

Jag menar: För de omskurna blev Kristus en tjänare för att visa att Gud talar sanning och för att bekräfta löftena till våra fäder, men också för att hedningarna skulle få prisas Gud för hans barmhärtighet, så som det står skrivet:

Bland hedningarna skall jag prisas dig och lovsjunga ditt namn.

Och på ett annat ställe heter det:

Ni hedningar, brist ut i jubel tillsammans med hans folk!

Och åter på ett annat:

Alla ni hedningar, lovprisas Herren, ja, alla folk må upphöja honom.

Och återigen, hos Esaias:

Ett skott skall komma av Jessais rot. Över hedningarna skall han härska när han träder fram. På honom skall hedningarna hoppas.

Mätte nu hoppets Gud uppfylla er med all glädje och frid i tron, så att ni får ett hopp som flödar över i den helige Andes kraft.

Kommentar

Paulus räknar sig själv till de ”starka”, de som inte har samvetsbetänkligheter i fråga om mat och dryck och sabbat och andra yttre ting. Men just ”vi som är starka” är skyldiga att ta hänsyn till dem som har betänkligheter. Vi får inte leva som det behagar oss själva. Kristus har givit oss ett förpliktande exempel, det som Paulus talar om också i Filipperbrevet (2:5 ff): Han som var lik Gud utblottade sig och blev lik oss. Han blev en av ”de svaga”, en människa som vi. Han som var Gud, höjd över alla smädelser, han steg ned och lät smädarna få makt över sig. Allt detta gjorde han för att bli ”oss till gagn och uppbyggelse”.

När Paulus citerar psalmordet om smädelserna, passar han på att säga, att sådana gamla ord verkligen är aktuella. De är skrivna med tanke på oss. Där finns ett budskap till oss, som handlar om Kristus och om oss själva. Det är genom sådana ord som Skriften ger oss tröst och gör oss ståndaktiga, så att vi kan hålla fast vårt hopp. Gud är nämligen ståndaktighetens och tröstens källan till all vår frimodighet och uthållighet. Det är han som kan lära oss att tänka samma tankar, på det vis som Kristus vill att vi skall tänka. Det är det vi behöver för att kunna ta hänsyn till varandra och komma över de svårigheter som hänger samman med våra olika meningar. Får han råda, då ”tar vi emot varandra”, dvs vi upptar varandra i gemenskapen och betraktar varandra som syskon – alldeles som Kristus gjort med oss. Och så kan vi fira verklig gudstjänst, där vi ”endräktigt och med en mun prisar vår Herres Jesu Kristi Gud och Fader”. (Det är inte omöjligt att Paulus här citerar ett stycke ur kristen liturgi.)

Denna endräkt skall nu förena judar och hedningar. När Gud uppfyllde sina löften till fäderna, ville han samtidigt visa sin barmhärtighet mot hedningarna, som inga löften hade att åberopa. Paulus citerar fyra ställen ur Gamla Testamentet, som alla säger att också hedningarna är kallade att tillbedja Israels Gud. Också de har sitt hopp i Kristus, han som är telningen från Jessais rot (alltså av Davids stam: Jessai är den grekiska formen för Isai, som var Davids fader).

Så är Gud också hoppets Gud, både för judar och hedningar. Och nu önskar Paulus romarna, att de genom tron på Kristus skall fyllas av ett överflödande hopp, genom den glädje och frid, som bara kristustron kan ge. ”Frid” betyder här – som så ofta – just endräkt i församlingen. Det är denna glada endräkt och sammanhållning, som Paulus hela tiden har i tankarna.

Apostelns rätt att förmana (Rom 15:14–21)

Översättning

För min del är jag förvissad, mina bröder, att ni själva är fulla av godhet och rikt begåvade med all slags kunskap, så att ni kan visa varandra den rätta vägen. Ändå har jag bitvis varit ganska djärv, när jag nu skrivit till er och givit er påminnelser. Jag har

gjort det i kraft av den nåd, som blivit mig given av Gud. Han har gjort mig till präst åt Kristus Jesus och sänt mig till hedningarna. Med Guds evangelium gör jag prästerlig tjänst, för att hedningarna skall bli ett offer som Gud tar emot, helgat genom den helige Ande.

Min berömmelse i det som rör Guds sak, den har jag i Kristus Jesus. Jag skulle inte våga tala om något, om det inte vore Kristus som gjort det genom mig för att föra hedningarna till lydnad — genom ord och gärning, genom kraften i tecken och under, genom kraften av den helige Ande.

Så har jag fullgjort min plikt mot Kristi evangelium, från Jerusalem, runt omkring ända till Illyrien. Jag har satt min ära i att inte förkunna evangelium där Kristus redan var känd, för att inte bygga på en grund som någon annan lagt. Utan det skulle bli som det står skrivet:

De för vilka intet blev förkunnat om honom, de kommer att få se, och de som inte hört, de kommer att förstå.
Kommentar

Efter alla dessa förmaningar vill Paulus göra klart, att han visst inte tror, att det står illa till med de kristna i Rom. Tvärtom: han är övertygad att de kan ta vara på sig själva. Om de tycker att han varit väl myndig, så får de komma ihåg att han är apostel och sitt uppdrag från Kristus. Han är ”präst åt Kristus Jesus”. Ordet präst betyder här inte detsamma som hos oss, en församlingens herde och lärare, utan det betecknar en offerpräst av det slag som tjänade i Jerusalems tempel. Nya Testamentet talar nämligen om två slag av präster. Det ena utgörs av förkunnare, Ordets tjänare och församlingens ledare. De kallas ”herdar och lärare”, eller ”presbyterer” (varav vi fått ordet ”präst”) eller ”episkoper” (varav vi fått ordet ”biskop”). Det andra slaget är offerprästerna, de som skulle frambära offer och böner i templet. De betecknas med helt andra grekiska ord, vilka i vår bibel av gammalt översatts med ”präst”. Detta ställe är det enda, där Paulus använder sådana termer om sig själv. Genom Kristi offerdöd hade ju hela den gamla tempeltjänsten blivit överflödig. Kristus är vår store överstepräst, och någon annan behövs inte. De enda offer som nu återstår är de tackoffer som innebär att vi frambär oss själva som offer åt Gud -så som Paulus förut sagt (12:1). Men som hedningarnas apostel får Paulus inte bara bära fram sig själv utan också hedningarna, dem som han vunnit för Kristus, som ett tackoffer på Guds altare. Detta är hans prästerliga tjänst.

I denna tjänst har han nu också fått bevis för att det är Gud som verkar genom honom. Paulus kan ju inte undgå att se, att det under hans missionsarbete skett ting, som ingen skulle ha trott vara möjliga. Men han vet, att det är Kristus som har utfört det — allt vad han gjort, genom ord och gärning eller genom tecken och under. Att Paulus utförde handlingar, som för omvärlden framstod som tecken och underverk, det är höjt över varje tvivel. Även hans motståndare måste erkänna det, och han kunde hänvisa till det som ett av alla bestyrkt och bevittnat faktum (2 Kor 12:12).

Paulus redogör för sina resplaner (Rom 15:22‐33)

Översättning

Därför har jag också så många gånger blivit hindrad att komma till er. Men nu har jag inte längre något arbete som väntar i de trakter, och sen flera år har jag längtat att få besöka er när jag reser till Spanien. Jag hoppas nämligen att på genomresan få besöka er och bli utrustad av er för färden dit, sen jag först någorlunda fått stilla min längtan efter er.

Men nu reser jag först till Jerusalem på uppdrag av mina medkristna. Makedonien och Akaja har nämligen velat ge ett bevis på sin samhörighet med de fattiga inom församlingen i Jerusalem. Så har de beslutat, och de står ju också i skuld till dem. Har hedningarna fått del av deras andliga tillgångar, så bör de i sin tur bistå dem med sina jordiska. När jag är färdig med detta och har lämnat gåvan i gott förvar, tänker jag resa till Spanien och besöka er på vägen. Jag vet att om jag kommer till er, så kommer jag med ett fullt mått av välsignelse från Kristus.

Jag ber er bröder, för vår Herres Jesu Kristi skull och vid vår kärlek i Anden, att ni kämpar vid min sida genom att bedja till Gud för mig. Bed att han räddar mig undan de otrogna i Judeen och att mitt uppdrag i Jerusalem blir väl upptaget av de kristna där. Då kommer jag med glädje till er, om Gud så vill, för att tillsammans med er hämta nya krafter.

Fridens Gud vare med er alla. Amen.

Kommentar

Paulus kommer nu in på sina resplaner. Som övergång nämner han, att han alltid försökt att bryta ny mark och missionera där ingen apostel ännu satt sin fot. Men nu är han färdig i den östra rikshalvan och riktar sina blickar mot den västra. Det kan tyckas underligt, att Paulus menar sig vara färdig, när han vet att det bara är ett tunt pärlband av församlingar, som har spänts längs de vägar, där han dragit fram. Men han har sett vilken inneboende växtkraft det finns i evangeliets utsäde, från Jerusalem ända till Illyrien. Illyrien var den grekiska rikshalvans västligaste provins, det nuvarande Dalmatien. Apostlagärningarna har visserligen ingenting att säga om att Paulus skulle ha verkat där, men det är möjligt att han hunnit göra en avstickare dit från Grekland, både under andra och tredje missionsresan.

Nu siktar Paulus alltså på Spanien. Och på ditresan vill han äntligen förverkliga en mångårig önskan att komma till Rom. Han hoppas att man där skall göra som på alla andra ställen: ge honom reskassa nog att komma vidare till nästa stad. För sitt uppehälle kunde Paulus sörja genom sitt tältmakeri, men för själva resorna behövde han församlingarnas hjälp. Tydligt räknade det som en självklar plikt för varje församling att hjälpa en resande apostel vidare. Det hörde med till den tidens missionsoffer.

Emellertid måste Paulus först resa till Jerusalem för att överlämna den stora gåva till församlingens fattiga, som samlats in i Grekland. (Provinsen Akaja motsvarade ungefär den södra halvan av våra dagars Grekland och Makedonien den norra.) Det är en resa som Paulus vet har sina risker. Därför ber han om förböner, först för sig själv, att han skall räddas undan judarnas ansikten (genom vilka han verkligen höll på att få sätta livet till, fast han i sista stund blev räddad). Vidare ber han om förbön för själva gåvan, att den skall bli väl mottagen och stärka den enhet mellan judekristna och hednakristna, som för Paulus var en hjärtesak.

Så följer något som ser ut som en slutönskan. Det är tänkbart att Paulus slutat sin diktamen här och tänkt låta brevet avgå, så snart någon resenär kunde ta det med sig. Under väntetiden har det kommit till något som han ytterligare velat säga. Ännu ett blad har klistrats fast vid den redan långa rullen och skrivaren har fortsatt sitt arbete. Men alla sådana förklaringar – det finns många – är och förblir obevisade gissningar.

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar,
Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk,
All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt
Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.

REGISTER:Nya Testamentet Romarbrevet